Lammassektori julisti hätätilan!

Lammastalous on vakavassa kriisissä. Lammasväki kokoontui viime viikolla Valtakunnallisille Lammaspäiville Hämeenlinnaan ja päätyi julistamaan alalle hätätilan. Suomessa karitsanlihantuotanto on laskenut noin 30 prosenttia viidessä vuodessa, ja omavaraisuusaste on vajonnut 60 prosentista noin 45 prosenttiin. Tuotanto on saavuttanut kriittisen pisteen.

Koko lammasketju ahdingossa

Tuotantomäärien laskun vuoksi koko lammasketju, mukaan lukien teurastamot, kehräämöt ja nahkajalostamot, on uhattuna. Teurastettavien eläinten saatavuushaasteiden takia lammasteurastamoiden toimintaedellytykset ovat kiristyneet. Hallitusohjelman vastaisesti yhä kohoavat hallinnolliset kustannukset ja tiukkeneva säätely uhkaavat alkutuotantoa ja yrityksiä: eläinrekisteri-, elintarvikehuoneisto-, lihantarkastus- ja valvontamaksut rasittavat yritysten jo valmiiksi heikkoa taloustilannetta entisestään. Valvontojen määrä tulisi suhteuttaa toiminnan laajuuteen ja riskeihin nykyistä paremmin. Hallinnolliset kulut tuotettua lihakiloa kohti ovat kohtuuttoman korkeat. Supistunut lammassektori ei riitä enää kattamaan ylipaisuneen byrokratian kuluja.

Suomen viimeinen lampaantaljoihin keskittynyt nahkamuokkaamo on lopettamassa juuri toimintansa, ja viimeinen lampaan nappanahkoja muokkaava yritys hakeutui konkurssiin. Myös villalankoihin keskittyneet kehräämöt ovat ahdingossa.

Kaikkia keskeisiä lammastalouden tukia on leikattu samalla kun tuotantokustannukset ovat kohonneet. Tuottajahinnat ovat vastaavasti hieman nousseet, mutta se ei riitä kompensoimaan alentunutta kannattavuutta. Lisäksi alentuneen maksukyvyn vuoksi kuluttajamarkkinoilta on vaikeaa saada sitä hintaa, joka kattaisi ketjun kulut.

Huoltovarmuus ja luonnon monimuotoisuus uhattuna

Lammas on erinomainen huoltovarmuuseläin, joka tuottaa lihaa, villaa ja taljoja. Nyt lammassektoria ollaan kuitenkin ajamassa suuntaan, joka on täysin päinvastainen nykyisen huoltovarmuustarpeemme kanssa.

CAP-suunnitelma ja biodiversiteettistrategia painottavat ympäristötoimia, joiden ylläpitämisessä lammas on keskeinen eläin. Yhden Suomen uhanalaisimman luontotyypin, perinnebiotooppien, hoitoon keskittyneiden ympäristösopimusten tulkinnat ovat kuitenkin kiristyneet voimakkaasti. Tämän takia luonnonlaidunten määrä laskee, vaikka Suomi on sitoutunut lisäämään laitumia luontokadon hillitsemiseksi.

Myös ainutlaatuisten alkuperäisten lammasrotujen säilytys ja geenipoolin turvaaminen on uhattuna lammasmäärien laskiessa rajusti. Kaikki kolme alkuperäisrotuamme, suomenlammas, kainuunharmas ja ahvenanmaanlammas, ovat vaarassa. Tämä siitä huolimatta, että alkuperäisrotuisten eläinten säilyttäminen osana maataloustuotantoa on kansainvälisiin sopimuksiin pohjautuva kansallinen velvollisuus.

Välitön reagointi tarpeen

Petojen yliote lammastiloista on yksi keskeisimmistä juurisyistä hätätilan taustalla. Se heikentää kannattavuutta ja uhkaa alkuperäisrotujen geenipoolia sekä lammastalouden kiinnostavuutta tuotantosuuntana. Petovahinkojen aiheuttama henkinen kuormitus johtaa yhä useammin tuotannosta luopumiseen. EU:n kautta mahdollisesti saatava muutos parempaan tapahtuu liian hitaasti, ja yhteiskunnan vastaantulo on riittämätön. Tiukentuva byrokratia ja alaa koskevat tukileikkaukset sekä kohonneet tuotantokustannukset ja viranomaismaksut lisäävät taloudellista ahdinkoa. Hätätilajulistuksensa myötä lammasketju edellyttää päättäjiltä välittömiä toimia suomalaisen lammastalouden pelastamiseksi!

YHTEYSHENKILÖT
Janne Jokela,
puheenjohtaja, Suomen Lammasyhdistys ry
jokela.janne65@gmail.com
p. 044 087 6530

Juha Tähkämaa,
puheenjohtaja 1.1.2025 alkaen, Suomen Lammasyhdistys ry
juha.tahkamaa@gmail.com
p. 050 575 1918

Marjo Simpanen,
toiminnanjohtaja, Suomen Lammasyhdistys ry
marjo.simpanen@lammasyhdistys.fi
p. 044 973 7000

Juha Tähkämaa valittiin Lammasyhdistyksen puheenjohtajaksi

SUOMEN LAMMASYHDISTYKSEN sääntömääräisessä syyskokouksessa 29.10.2024 puheenjohtajakautensa vuodenvaihteessa päättävän **Janne Jokelan** seuraajaksi valittiin **Juha Tähkämaa**.

Tähkämaalla on noin 330 uuhen luomulammastila Piikkiössä. Hän on toiminut vuodesta 2021 alkaen Lammasyhdistyksen varapuheenjohtajana, minkä lisäksi hän on Lammastaloussäätiön hallituksen jäsen.